

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos X. — Izdan in razposlan dne 7. marca 1873.

25.

Postava od 17. februarja 1873,

o praktiki ranocelnikov (kirurgov).

S privolitvijo obeh zbornic državnega zbora ukazujem tako:

§. 1.

Preklicuje se dozdanja prepoved, po kateri se ranocelniki (patroni, magistri in doktorji kirurgije), kadar je v tistem kraji zdravnik pričujoč, ne smejo lotiti ozdravljanja notranjih bolezni.

§. 2.

Ranocelniški diplomci se smejo samo do konca leta 1875 pridobivati ter bode sploh moči pravice, da kdo sme imeti praktiko za ranocelca, poprijemati se samo na podlogi diploma pred letom 1876 zadobljenega.

§. 3.

Zvršiti to postavo naroča se ministroma za notranje reči in uk.

Na Dunaji, dne 17. februarja 1873.

Franc Jožef s. r.

Auersperg s. r.

Lasser s. r.

Stremayr s. r.

26.

Ukaz ministerstva za poljedelstvo od 19. februarja 1873,

s katerim se razlaga ukaz od 1. avgusta 1872 (Drž. zak št. 122) o veljavi immatrikulacije na visoki šoli za zemljedelstvo glede drugih Dunajskih visokih šol.

Z ukazom ministerstva za poljedelstvo od 1. avgusta 1872 (Drž. zak. št. 122) izgovorilo se je izrekoma, da so redni poslušalci visoke šole za zemljedelstvo, kadar gre za njih sprejemanje, oziroma matično vpisovanje v eno ali drugo izmed obeh družih Dunajskih visokih šol, dolžni držati se pravil ondi veljavnih.

Ker se po pravilih na c. kr. vseučilišči veljajočih sme za rednega poslušatelja sprejeti in v matico vpisati (immatrikulirati) samo ta, kdor izkaže državnoveljavno svedočbo od kake višje gimnazije, sledi odtod, da smejo redni poslušalci visoke šole za zemljedelstvo po zgornjem tomesnem ukazu samo tedaj zahtevati, da bi se vpisali v matico c. kr. vseučilišča, ako so bili v visoko šolo za zemljedelstvo vpisani na podlogi državnoveljavnih svedočeb zrelosti od kake višje gimnazije. A kdor je na podlogi državnoveljavne svedočbe zrelosti od kake višje realke bil vpisan v visoko šolo za zemljedelstvo, ne more se potem takem na c. kr. vseučilišči, sme se pa na c. kr. tehnični visoki šoli vpisati za rednega poslušalca; ali nihče mu ne brani, dati se na c. kr. vseučilišči za eno ali več lekcij zapisati med preizredne poslušalce.

Kar se tiče preizrednih poslušalcev na visoki šoli zemljedelstva, imajo oni na podlogi svojega sprejetja in vpisa v matico te visoke šole pravico, biti v tej istej lastnosti vpisani v matico, samo na c. kr. tehnični visoki šoli, a na c. kr. vseučilišči ne smejo zahtevati nego, da bodo za eno ali več učeč zapisani (inškribirani).

Chlumecky s. r.

27.

Ukaz pravosodnega ministerstva od 22. februarja 1873,

s katerim se velewa v Liberci (Reichenberg) tkalskemu obrtu ustanoviti obrtno sodišče.

Po postavi od 14. maja 1869 (Drž. zak. št. 63) ukazuje pravosodno ministerstvo, prejemši nasvet Liberske trgovinske in obrtne zbornice in zaslišavši mnenje deželnega zbora kraljevine češke, dogovorno s trgovinskim ministerstvom tako:

§. 1.

Za podjetja tkalske obrtnosti in z njo združenih obrtov barvarstva, valjavstva, tiskanja ali pisanja tkanin, predivstva (prelstva) in likavstva (apreture), katera se v okolišču Liberskega mestno-delegiranega okrajnega sodišča po fabriško zvršujejo, napravi se obrtno sodišče.

§. 2.

Obrtno sodišče ima svoj sedež v Liberci.

Ono sestoji iz 24 udov, izmed katerih mora po določilih §. 23 postave od 14. maja 1869 vsako leto odstopiti in z novo volitvijo nadomestiti se 8 udov, namreč 4 iz udov, izvoljenih po volečem razdelku delodavcev, in 4 iz ónih, ki so bili izvoljeni po delavskem volečem razdelku.

§. 3.

Navzočina (prezenčni denar), gredoča po postavi udom iz delavskega stanu vrh povračila gotovih stroškov, ustanavlja se na 75 krajcarjev avstrijske veljave za pol dne.

Odmeri navzočnine naj se za podlogo jemlje čas, v katerem je delavcu bil zaslužek odtegnen.

§ 4.

Liberska trgovinska in obrtna zbornica bode po svoji prevzeti dolžnosti zalagala troške s poslovanjem obrtnega sodišča združene.

§. 5.

Županstvo Liberske občine je dolžno, po določenih §§. 10 in 11 postave od 14. maja 1869 (Drž. zak. št. 63) brez odloga narediti kar je treba, da se napravijo imeniki volilcev.

§. 6.

Libersko okrajno glavarstvo postavi dan, katerega se bodo udje obrtnega sodišča volili.

§. 7.

Po tem ko se je obrtno sodišče upostavilo (konstituiralo) ter so mu udje storili obljubo in je odobren opravični (poslovni) red, kateri si je ustanovilo, določi ono in primerno razglasi dan, katerega začne uradovati.

Glaser s. r.

28.

Ukaz ministra za poljedelstvo od 24. februarja 1873,

s katerim se ustanovilo (uredilo) c. kr. visoke šole za zemljedelstvo na Dunaji, odobreno z najvišjo odloko od 6. junija 1872, dogovorno z ministrom uka, razglasuje.

Zvršujoč postavo od 3. aprila 1872 (Drž. zak. št. 46) je minister za poljedelstvo, po dogovoru z ministrom uka, izdal naslednje, z najvišjim sklepom od 6. junija 1872 potrjeno ustanovilo Dunajski visoki šoli za zemljedelstvo.

Ustanovilo Dunajske visoke šole za zemljedelstvo.

Namen visoke šole.

§. 1. Visoka šola za zemljedelstvo na Dunaji, v napravo in vzdrževanje katere se po postavi od 3. aprila 1872 vsi potroški zalagajo iz državnih novcev ali denarjev, ima to nalogo, da daje najvišjo znanstveno izomiko v kmetijstvu in gozdarstvu.

Ona torej zlasti proži priliko primerne izomike za upravo večjih posestev ali grajščin, kakor tudi uku in razmišljanju po predelih kmetijstva in gozdarstva, ter je po njej tudi učečim se državoslovja in pravoznanstva mogoče, zadobiti si iz zemljedelstva znanosti, ki jim utegnejo v njihovem bodočem zvanji biti koristne.

§. 2. Ta visoka šola je razdeljena na dva odseka (dve sekciji), kmetijski in gozdarski, katera sta pa pod skupnim vodstvom.

Učne stroke.

§. 3. Uk obsega podlogo dajóče, glavne in pomočne stroke, in sicer v take-m razsežaji in po taki razdelitvi, da bode popolni tečaj v vsakem odseku po tri leta trpel. To, kako se učne stroke imenujejo, katere se zedinijo in katere vsaka posebej uče, zavisno je od vsakokratnega stanja in zahtevanja znanosti; njih število in omejitev se vidi iz naslednjega pregleda:

A. Za kmetijski ali poljedelski odsek.

I. Stroke podlogo dajóče.

1. Mineralogija, 2. geologija, 3. zemljeznanstvo, 4. nauk o podnebji, 5. splošna botanika, 6. rastlinska fizijologija, 7. splošna zoologija, 8. živalska fizijologija, 9. splošna fizika, 10. splošna kemija, 11. mehanika in nauk o mašinah ali strojznanstvo.

II. Glavne stroke.

12. Propedeutika in metodologija nauka kmetijstva, 13. kmetijska kemija, 14. kmetijsko zarezanje rastlin, 15. živalska zreja, 16. nauk kmetijskega gospodarstva in uredbe (ustrojbe) grajščinske, 17. tehnična in postavna poljska obramba, 18. enciklopedija gozdarstva, 19. zreja in ravnanje gozdov, 20. uredba gozdarskega gospodarstva, 21. kmetijsko inženirstvo, 22. mehanična tehnologija, 23. kemijska tehnologija, 24. národno gospodarstvo (nacijonalna ekonomija).

III. Pomočne stroke.

25. Nauk, kako živali ozdravljati, 26. staviteljstvo, 27. knjigovodstvo, 28. grajščinsko pisarništvo in računstvo, 29. Zgodovina in statistika zemljedelstva, 30. zakonoznanstvo (postavoznanstvo).

Poleg učeb (lekcij) prihajajo na vrsto dela v kmetijsko-kemijskem laboratoriji, v laboratorijih kmetijsko-kemijskega poskuševališča na Dunaji in kemijsko-fizijologijskega poskuševališča za vinstvo in ravnanje ovočja (sadja) v Klosterneuburg-u, demonstracije v muzejih, na kmetijsko-kemijskem poskuševališči in v njegovih hlevih, kjer bode treba, na poskusnih njivah, zadnjič izgredi.

B. Za gozdarski odsek.

I. Stroke podlogo dajóče.

1. Matematika, 2. nižja geodezija, 3. risanje črtežev, 4. mineralogija, 5. geologija, 6. zemljeznanstvo, 7. nauk o podnebji, 8. splošna botanika, 9. rastlinska fizijologija, 10. splošna zoologija, 11. splošna fizika, 12. splošna kemija, 13. mehanika in strojznanstvo.

II. Glavne stroke.

14. Propedeutika in metodologija nauka gozdarstva, 15. gozdarska kemija, 16. zreja in ravnanje gozdov, 17. jemanje užitkov iz gozda, 18. nauk, kako les meriti, 19. določevanje dohodkov iz gozda in izračunjanje vrednosti gozdov, 20. uredba gospodarstva z gozdom, 21. tehnična in postavna obramba gozdov, 22. enciklopedija kmetijstva ali poljedelstva, 23. gozdarsko inženirstvo, 24. mehanična tehnologija, 25. kemijska tehnologija, 26. národno gospodarstvo.

III. Pomočne stroke.

27. Lovstvo, 28. staviteljstvo, 29. knjigovodstvo, 30. grajščinsko pisarništvo in računstvo, 31. zgodovina in statistika zemljedelstva, 32. zakonoznanstvo.

Za učbami prihajajo na vrsto dela v laboratoriji visoke šole in gozdarskega poskuševališča, potem demonstracije na poslednjem in v poskusnih gozdih, zadnjič izgredi.

§. 4. Ministerstvo ustanavlja število učnih stolice z ozirom na namembo visoke šole (§. 1) in na samostojno znanstveno preiskovanje; vendar bodi to število utesnjeno na glavne stroke in na tiste podlogo dajóče in pomočne stroke, katere se po ostalih Dunajskih visokih šolah ne razlagajo ustrezno namenam zgoraj omenjenim.

Poslušatelji, kateri ostale podlogo dajóče in pomočne stroke na kateri drugi Dunajski visoki šoli poslušajo, podvrženi so na to stran pravilom za to izobraževališča veljavnim ter uživajo tudi dotične pravice. Program učeb, ki se izdá pred začetkom učnega leta, obsega tanja določila.

§. 5. Na visoki šoli zemljedelstva veljá učna svoboda učiteljem in učečim se.

Toda profesorski kolegij enega in drugega odseka sestavi z ozirom na to, da uk tri leta trpi (§. 3), poseben učni črtež ter ga priporoči učencem, kateri pa niso dolžni držati se ga.

Poslušatelji in njih sprejemanje.

§. 6. Poslušatelje sprejemlje o začetku vsacega semestra komisija odsekovnega kolegija (§. 37), ki jej je dekan na čelu.

Med semestrom se ne sprejemajo.

§. 7. Kar se jih uči na tej visoki šoli, so ali redni ali preizredni poslušatelji.

§. 8. Kdor hoče biti za rednega poslušatelja sprejet, mora prinesiti državnoveljavno svedočbo (izpričevalo) zrelosti od višje gimnazije ali višje realke.

Rednim poslušateljem drugih strokovnih visokih šol enake stopinje dopuščen je prestop na podlogi odhodnega svedočila.

Ministerstvo določi za vsak slučaj posebej, katere strokovne visoke šole so na tej stopinji.

§. 9. Kdor nij po postavi usposobljen (kvalificiran) za rednega poslušatelja (§. 8), sme se sprejeti za preizrednega poslušatelja, ako je dosegel 18. leto svoje dobe.

§. 10. Preizredni poslušatelji nimajo pravice do oprostitve od učne nagrade (učnine) in do uživanja državnih stipendij.

§. 11. K posameznim učbam in demonstracijam smejo dotični profesorji ali docenti odrasle moške kakor goste pripuščati, ali morajo to dekanu naznaniti.

§. 12. Vsi poslušatelji podvrženi so disciplinarnim propisom, izdanim za to visoko šolo in kar se tiče nauk, poslušanih na drugih zavodih, tudi pravilom na njih veljavnim (§. 4).

§. 13. Redni in preizredni poslušatelji se vpisujejo v matico ter plačujejo dotično vpisnino in učno nagrado.

§. 14. Matično vpisnino treba opraviti o prvem in takisto tudi o ponovljenem sprejetji, ako bi kdo po enoletnem ali še daljšem prestanku zopet vstopil. Te pristojbine se nihče ne oproščuje.

§. 15. Redni poslušatelji plačujejo in to naprej o začetku semestra učnino za uče, ki jih hočejo na tej visoki šoli poslušati.

Preizredni poslušatelji plačujejo učno nagrado po številu učbenih ur v tednu, za katere so zapisani, pri čemer se dve uri demonstracije ali vadbe štejeta za eno.

Za uče, ki jih kdo posluša zunaj te visoke šole, veljajo o takih pristojbinah pravila dotičnih zavodov.

§. 16. Ministerstvo ustanavlja ukazoma, koliko treba za vpis v matico in učne nagrade plačati.

§. 17. Ako redni poslušatelji izkažejo, da so ubožni, in z napredovanjskimi svedočbami dokažejo dober uspeh v učenju, sme se jim vsa učnina ali polovica odpustiti. Odsekovni kolegij (§. 37) določuje o tem.

§. 18. Za preizredne učbe profesorjev, katere treba posebej nagraditi, za učbe privatnih docentov in učiteljev, kateri nimajo državne plače, zapisujejo se poslušatelji pri dotičnih docentih.

Preskušnje in svedočbe (svedočila, izpričevala).

§. 19. Obiskovanje učeb in obnašanje potrjuje se rednim poslušateljem v zglasilne knjižice, katere veljajo za ves čas, dokler trpi uk, preizrednim poslušateljem pa v zglasilne pole, izdane za leto dni. Redni poslušatelji imajo pravico, dati se preskušati iz strok, katere so poslušali (preskušnja o napredku), ter vzeti si svedočbe o uspehu.

§. 20. Vsak reden poslušavec, če tudi nij opravil preskušnje o napredku (§. 19), sme, dovršivši jeden ali več na visoki šoli zemljedelstva poslušanih predmetov zahtevati odhodno svedočbo, katera potrjuje, da je hodil v kolegij, kako se je vladal in, — ako je opravil eno ali več preskušenj o napredku, tudi koliko se je izučil.

§. 21. Vsak poslušatelj, kateri je konči glavne stroke svojega odseka (§. 3) kakor reden poslušatelj obiskaval, lahko se podvrže strogi (ostri) preskušnji, pri kateri bode ne samo iz glavnih ampak tudi iz podlogo dajóčih in pomočnih strok izpraševan. Namen tej preskušnji je, dokazati kandidatovo sposobnost bodi za kmetijsko bodi za gozdarsko zvanje (poklic), zaradi česar se tudi zlasti zahteva uporaba zadobljenih znanosti na dejanjsko ravnanje (praktiko).

§. 22. Za opravo stroge preskušnje se plačuje taksa, kateri ministerstvo ukazoma ustanovi vsoto.

O dobro opravljeni ostri preskušnji se izdá diplom.

§. 23. Ako ima stroga preskušnja neugoden uspeh, dopušča se ponoviti jo v roku, katerega ustanovi proforski kolegij.

Da kdo stori tretjo preskušnjo, katera je brezuvetno zadnja, potrebna je dovolba ministerstva po predlogu preskuševalne komisije.

§. 24. Ministerstvo postavi komisijo za stroge preskušnje.

Učiteljstvo.

§. 25. Na visoki šoli zemljedelstva učé redni, preizredni profesorji, docenti za nagrado in privatni docenti.

Profesorjem v podporo smejo se postaviti pristavi (adjunkti) in pomočniki (asistenti).

§. 26. Redne in preizredne profesorje imenuje po ministrovem predlogu Njegovo Veličanstvo, adjunkte pa ministerstvo po predlogu proforskega kolegija.

§. 27. Docente z nagrado postavlja ministerstvo, asistente pa in to na dve leti proforski kolegij, kateri naj se obrne na ministerstvo za potrjenje.

Ko pretečeta dve leti, ministerstvo lahko dovoli, da še dalje ostanejo.

§. 28. Privatni docenti se pripuščajo za vse učne predmete, ki utegnejo namene kmetijske visoke šole pospeševati.

Uveti habilitacije privatnih docentov se ukazoma postavljajo.

§. 29. Redni profesorji, katerih število se določi po potrebi glavnih strok, izenačeni so, kar se tiče čina (častne stopinje), in službenih razmer, s profesorji na Dunajskem politeničnem zavodu, stojé v štestem dijetnem razredu ter dobivajo v prvi stopinji svoje trdne plače po 2.500 gl. avstr. veljave in po 400 gl. stanárine. Trdna plača vsacega rednega profesorja bode se vzvišavala do 25. leta te službe všteto za 200 gl. konci vsakih pet let (peteroletnice), v katerih za rednega profesorja prebode na visoki šoli zemljedelstva, eventualno tudi pred vstopom na to učilišče prebode na kaki drugi visoki šoli, ki jo vzdržuje država.

Do omenjenih peteroletnic daje isto pravico tudi služni čas, kar bi ga kdo za rednega profesorja prebil na taki visoki šoli, katere država ne zalaga, kolikor je namreč ta učilnica po njenih vzdržateljev izrecilu, katero so storili vladi, v polni vzajemnosti do rednih profesorjev visokih, ob državnem trošku zalaganih šol.

Na služni čas, kateri bi ne ustrežal tem uvetom, gleda se edino tedaj, ako bi s posebnim izrecilom bilo priznано, da ga je vštovati zaradi povikšila v plači.

§. 30. Preizredni profesorji so v sedmem dijetnem razredu ter se postavljajo ali brez plače ali s plačo, kakoršna se jim določa ob vsacem slučaju posebej.

S plačo postavljeni preizredni profesorji dobivajo po 300 gl. stanárine.

§. 31. Kako bode delati ob doslužbi z učiteljskim osebjem visoke šole za zemljedelstvo, o tem veljá postava od 9. aprila 1870 (Drž. zak. št. 47).

§. 32. Izimkoma je móči posameznim profesorjem pritegniti večje prejemke, nego so po trdni uredbi, ter poleg njih še druge priboljške.

§. 33. Pristavi so v devetem dijetnem razredu ter dobivajo po 1.200 gl. plače in po 200 gl. stanárine.

§. 34. Pomočniki služijo po 600 gl. poleg 100 gl. stanárine.

§. 35. Docentom z nagrado odmerja prejemke ministerstvo ob vsakem slučaju posebej.

Voditev ali ravnanje.

§. 36. Visoka šola zemljedelstva stojí pod ministerstvom za poljedelstvo, katero se o vseh njo zadevajočih važnejših naredbah po postavi od 3. aprila 1872 z ministerstvom uka dogovarja.

§. 37. Voditev vsacega odseka pristoji njegovemu profesorskemu kolegiju (odsekovnemu kolegiju).

Vsakemu odsekovnemu kolegiju na čelu je iz njega vsako leto izbrani dekan, kateri dobiva 300 gl. opravnega priklada.

§. 38. Voditev cele visoke šole skup je izročena skupnemu profesorskemu kolegiju, kateremu je rektor na čelu. Dokler bode samo kmetijski odsek uresničen, ne bode dekanstva niti odsekovnega kolegija ter bosta učilišče edino vodila profesorski kolegij in rektor.

§. 39. Rektorja voli ves profesorski kolegij vselej na eno leto izmed rednih profesorjev visoke šole, in to, kadar stopita v življenja oba odseka, čredéč se enkrat iz enega in drugič iz drugega odseka.

Potrdba volitve je pridržana ministerstvu.

Rektor dobiva 600 gl. pravičnega priklada. Ako on ne more, zastopa ga bivši mu prednik v uradu.

§. 40. Odsekovni kolegij sestoji iz rednih in preizrednih profesorjev dotičnega odseka in iz enega zastopnika, katerega si ostali docentje iz svoje srede izberó. Skupni profesorski kolegij sestoji iz obeh odsekovnih kolegijev.

§. 41. Za stan vsakega odseka v znanstvenem in disciplinarnem oziru odgovarja dotični odsekovni kolegij in za stan skupne visoke šole v obojnem oziru skupni profesorski kolegij.

Pravice in dolžnosti rektorja, skupnega profesorskega kolegija in odsekovnih kolegijev ustanavljajo se s posebnim službenim navodilom, katero izdá ministerstvo.

Pisarnično in služabno osebje.

§. 42. Ministerstvo pridaje visoki šoli po potrebi pisarnično in služabno osebje.

Chlumecky s. r.

29.

Ukaz ministra za bogočastje in uk od 26. februarja 1873.

s katerim se ministerski ukaz od 5. aprila 1872 (Drž. zak. št. 50), o preskušnjah učiteljev po ljudskih in meščanskih šolah, z nekimi premenami razteza na kraljevino Galicijo in Vladimirijo z veliko vojvodino Krakovsko.

Veljaven za kraljevino Galicijo in Vladimirijo z veliko vojvodino Krakovsko.

Zaslišavši c. kr. gališko deželno šolsko svetovalstvo, raztegujem ministerski ukaz od 5. aprila 1872 (Drž. zak. št. 50), o propisu za preskušnje učiteljev po občnih ljudskih in meščanskih šolah, na kraljevino Galicijo in Vladimirijo z veliko vojvodino Krakovsko, s temi le premenami, ter ukazujem, da pride v moč 1. dne septembra meseca 1873:

I. Tudi v Levovu in Krakovu bosta preskuševalni komisiji (§. 2).

II. Preskuševanje je dvakrat na leto, in to v mesecih septembru in februarji (§. 3).

III. Skupine predmetov, iz katerih bode preskušnja, sestavlja se za učitelje po meščanskih šolah (§. 5) tako le:

1. Jezikovno-zgodovinske stroke, in sicer ali:

- a) nemški jezik, zemljepis, zgodovina, in za dopolnilo poljski ali rusinski jezik; ali
- b) poljski jezik, zemljepis, zgodovina, in za dopolnilo nemški ali rusinski jezik, ali
- c) rusinski jezik, zemljepis, zgodovina, in za dopolnilo nemški ali poljski jezik.

2. Prirodnoznanstvene stroke, kakor so: prirodopis, prirodoslovje (fizika i kemija), k tema za dopolnilo: matematika ali nauk umnega kmetovanja.

3. Matematično-tehnične stroke; kakor so: matematika, risanje, k tema za dopolnilo: prirodoslovje ali nauk umnega kmetovanja.

IV. Kdor hoče biti pripuščen k preskušnji, mora izkazati, da je dovršil najmanj tri leta v dejanjski šolski službi (§. 7, lit. c).

V. Iz znanja o jeziku, ako je samo dopolnilo v preskušnji za meščanske učilnice, naj se zahteva (§. 11) toliko:

Znanje slovnice, poznanje navadnejših oblik in vrst prozajične in poetične dopovedbe, znanje najodličnejših del novejšega slovstva iz samosvojnega čitanja, ročnost v ustnem in pismenem izražaji, trdnost v izustnem govoru, ročnost v razstavljanji prostih snoví, sposobnost, težka berila po stvari in jeziku razkladati.

VI. Dokler se drugače ne ukaže, bodo kandidatje ljudskih šol za preskušnjo plačevali takse po 3 in kandidatje meščanskih šol po 6 gl. avstr. veljave (§. 22).

VII. Roka v §§. 31 in 32 ukaza ustanovljena raztezata se do 1. septembra 1875 s tem pristavkom, da bode kandidate učiteljstva, kateri zadobe svedočbo sposobnosti a niso bili prej v dejanjski šolski službi, še le potem mogoče za trdno v službo vzeti, ko triletno dejanjsko šolsko službo dovršijo.

Stremayr s. r.

30.

Razglas finančnega ministerstva od 26. februarja 1873,

o uravnavi colne (carinske) službe na železnocestnih postajah v Buchsu in Sv. Margareti, potem službenih in drugih razmer ondukajšnjih avstrijskih colnij.

V zvršbo državne pogodbe med avstrijsko-ogersko monarhijo, Bavarskim in Švajco od 27. avgusta 1870 (Drž. zak. od l. 1871, št. 13), o napravi železnice od Lindave na Bregenco do Sv. Margarete in od Feldkircha v Buchs, ukrenil se je med c. in kr. vlado in švajcarskim zveznim svetovalstvom, o uredbi colne službe na železnocestnih postajah Buchs in Sv. Margareta, potem službenih in drugih razmer ondukajšnjih c. kr. colnij dne 2. avgusta 1872 v Berni naslednji dogovor, ki je bil sè strani švajcarskega zveznega svetovalstva dne 19. septembra, a v imenu c. in kr. vlade po c. in kr. državnem ministerstvu vnanih opravil dne 20. novembra 1872 pritrjen in kateri se tukaj za kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane razglašuje potem ko sta se pritrдили na Dunaji dne 21. novembra 1872 izmenjali.

Pretis s. r.

Dogovor

v zvršitev členov 18 in sl. državne pogodbe med avstrijsko-ogersko monarhijo, Bavarskim in švajcarsko zavezo sklenene dne 27. avgusta 1870, o napravi železnice od Lindave na Bregenco do Sv. Margarete in od Feldkircha v Buchs.

Po tem ko so se dne 30. junija in 1. julija 1871 v Buchsu potrebne komisijonalne domenitve o prostorijah za zedinjene colnije v Buchsu in Sv. Margareti ukrenile, to so zdaj poslanci dotičnih držav in to za Avstrijo:

Gospod c. kr. višji finančni svetnik P. Eberle,

in za Švajco:

gospoda: zvezni svetnik Naef in narodni svetnik Zündl

o colni službi na železničnih postajah Buchs in Sv. Margareta ustanovili tako:

Člen 1. Avstrijske in švajcarske colnije postavljene na železnocestnih postajah pri Sv. Margareti in v Buchsu švajcarskega kantona St. Gallen bodo, kakor je takim uradom navada, imele grbovni ščit svoje države s primernim napisom,

Člen 2. Uprava zedinjenih švajcarskih železnic bode sama in edina v colno službo določene prostorije na podlogi komisijonalnih domenitev ukrenenih v Buchsu dne 30. junija in 1. julija 1871 in po dogovoru z obojestranskima colnima upravama.

Člen 3. Na železničnih postajah pri Sv. Margareti in v Buchsu postavljeni avstrijski colniji bosta imeli polne odpravne oblasti velike colnije I. razreda ter smeli uporabljati okrajšano colno ravnanje (z napovednicami).

Oni bosta colnijsko odpravo voznega blaga, poštnih poslatev in potniške robe po propisih v Avstriji veljavnih z vsemi postavno dopuščenimi polajšili izvrševali.

Člen 4. Pri colnijskem odpravljanji naj se gleda na to, da prejde blago iz roke enega colnega upravitva neposrednje v roke drugega.

Colnijsko preiskovanje blaga naj opravijo najpred uradniki tiste države, iz katere blago odhaja, in po tem uradniki one države, v katero prihaja, ali, da se postopek okrajša, naj to uradno dejanje, kolikor se dá, uradniki obeh držav istodobno ali vsaj tako opravijo, da sledi neposredstveno eno za drugim.

Postavljencem zloženih colnij je dopuščeno, biti pričujočim ta čas, ko druga colnija colno odpravo izvršuje in ko se stvari v odhajajoče železnične vozove vlagajo.

Ako se blago ne prenaklada, snamejo uradniki dotične države colno zaporo samo v pričo colnih uradnikov druge države, kateri blago precej pod svojo zaporo denejo.

Člen 5. Ena in druga iz obeh ta dogovor sklepajočih držav se zavezuje, da založnine, ki so se ji dale v zagotovilo izstopa prevoznega blaga iz lastnega okoliša, ali zopetnega izvoza vnanjih nezacolanih stvari, še le tedaj iz rok pustí, in za izvožnjo po danih postavah gredoče davščine še le tedaj odpustí ali povrne, kadar se z listom od vhodnega urada druge države izdanim dokaže, da je blago temu uradu dostavljeno in zglašeno.

To potrdilo naj izdajo colnije po najkrajšem potu s pristavkom na vzajemnih uradnih papirjih.

Člen 6. Obojostranske colnije bodo ena drugi svoje opazke o dogodkih in dejanjih, ki kažejo ali sumiti dadó prikrato vzajemnih colnih interesov ali prelom razglašanih prepovedi vvoza, izvoza ali prevoza, po najkrajšem potu priobčevale in sploh sodelovale v namenu, ubraniti prevaro pri colu podvrženem občenji na imenovanih kolodvorih in po železnici od njih do avstrijsko-švajcarske meje držeči, in tako tudi sploh vsak pregrešek zoper colne propise druge države, ali — če se je kaj tacega že storilo — le-to odkriti.

Višji uradniki obeh uradov, in njim nadstojajoči organi obojostranskih colnih uprav, po tem nalašč v ta namen pošiljani višji uradniki imajo pravico, vpogledovati v colne registre (vpisnike) in priloge, kolikor se tičejo vzajemnega občenja, ter jemati si iz njih prepise ali izpiske.

Člen 7. Avstrijskima colnijama na kolodvorih pri Sv. Margareti in v Buchsu gre pravica, zaradi prestopkov avstrijskih colnih propisov, ki so se storili na kolodvoru ali na vožnji po železnici od kolodvora do avstrijske colne meje, začeti redno dohodarstveno kazensko postopanje ali pa izvršitev tega postopanja popustiti proti temu, da se plačajo vsote določene v avstrijskih dohodarstvenih kazenskih postavah.

Pravico imata, blago in robo, ki je v zvezi s prestopki avstrijskih colnih propisov, v zagotovitev cola in kazni na premoženji pod pečat vzeti ter odpraviti pristojnemu avstrijskemu oblastvu.

Avstrijskim oblastom gre pravica, prestopke avstrijskih colnih propisov, ki so se zgodili na kolodvorih pri Sv. Margareti in v Buchsu ali na železnici od teh kolodvorov do avstrijsko-švajcarske meje držeči, preiskovati ter po avstrijski kazenski postavi o prestopkih dohodarstvenih soditi ter izrekat, da so pod pečat dejani predmeti v zastavi ali zapadli.

Člen 8. Švajcarska oblastva bodo postavljenecem avstrijskih colnij pri Sv. Margareti in v Buchsu naklanjala isto zaščito in pomoč kakor postavljenecem svojih colnij.

Ona bodo zaradi prestopa avstrijskih colnih propisov ali po Avstrijsko-Ogerskem razglašanih prepovedi vvoza, izvoza ali prevoza na zaprosbo avstrijskih oblastev:

1. Priče in zvedence zaslišavala,
2. uradne ogleda opravljala in najdenje poverjevala,
3. obdolžencem povabila in rabsodbe avstrijskih oblastev vročevati dajala.

Zaradi policijske brambe bode na zahtevo avstrijskih uradnikov švajcarski colni uradnik precej zaveznim mejnim stražnikom, ki so pod njegovim poveljem, odkazal potrebno službo, kar pa ne prizadene avstrijski colni upravi posebnih troškov.

Člen 9. Podložnost, domovinstvo in služba uradnikov in postavljenecv službe pri avstrijskih colnijah Sv. Margaretski in Buchski ne izpreminjajo se nikakor, dokler oni na švajcarskih tleh bivajo in služijo; oni bodo, kar se tiče discipline, službenih hudodelstev in pregreškov, t. j. takih kaznilnih dejanj in opuščenj, ki se nanašajo na izvrševanje njihovega urada ali njihove službe, podvrženi edino oblastvom in postavam avstrijskega cesarstva ter jih je v takih slučajih po zahtevi teh oblastev treba izročiti, po meri državne pogodbe, ukrenene med državama pogodnicama.

Niti uradniki in postavljeneci, o katerih je govorjenje, niti svojci njihovi, ostajajoči isto tako v državljanstvu svoje domovine, ne smejo se v Švajci rabiti za vojaško službo niti siliti, da bi se katere druge službe pod orožjem udeležili.

Oni uživajo brezcolnost (prostost carine) za svoje selilo, kakor tudi za gotove uniforme in kose armaturne, njim v rabo namenjene, ne morejo se siliti, da bi plačevali davek od imenja ali od dohodkov, ali kak neposredstven občinski davek, da bi služili pri porotah, občinskih uradih i. t. d., dolžni so vendar tako kakor domači St. Gallenskega kantona, plačevati davščine, ki se držé nepremične svojine, in tako tudi carine, potrošnine i. t. d.

O saporabi občinskih javnih zavodov treba bode domeniti se z dotičnimi občinskimi oblastvi.

Člen 10. Uradniki in postavljeneci avstrijskih colnij pri Sv. Margareti in v Buchsu dolžni so izpolnjevati kazenske postave in policijske propise švajcarske zaveze in St. Gallenskega kantona, in na to stran so oni podvrženi sodni oblasti švajcarskih oblastev.

Ako švajcarska oblastva ukažejo kakega uradnika ali postavljenca, služječega pri avstrijskih colnijah Sv. Margaretski in Buchski zaradi pregreška ali hudodelstva vzeti pod stražo, naj se to precej na znanje dá avstrijskemu finančnemu oblastvu, katero mu je prvo višje oblastvo.

Člen 11. Avstrijskima colnijama na kolodvorih pri Sv. Margareti in v Buchsu odkazano čuvalno osebje (finančna straža) po pravilu nosi propisano uniformo samo v službi na colniji in kadar železnične vlake sprevaža.

Oboroženo osebje bode se rabilo samo za čuvanje pri blagu in blagajnicah (kasah) po noči in v sprevod železnocestnih vlakov.

Načelniki avstrijskih colnij in finančne straže imajo pravico, pri ogledovanji istih v Sv. Margareti in Buchsu nositi propisano uniformo in pribočno orožje.

Člen 12. Ko pretekó tri leta, lahko se ta dogovor pregleda, ako ena ali druga iz vlad pogodnic tako želi.

Člen 13. Odobrenje zgornjih določil pridržava se obojostranskima vladama.

Tako storjeno v Béрни, dne 2. meseca avgusta 1872.

(L. S.)

Eberle,

c. kr. višji finančni svetnik.

(L. S.)

Naeff,

zvezni svetnik.

(L. S.)

Zündl,

narodni svetnik.

31.

Ukaz pravosodnega ministerstva od 2. marca 1873,

da se občina Stripfing odkazuje v okoliš Macenskega okrajnega sodišča v Dolnji Avstriji.

Na podlogi §. 2 postave od 11. junija 1868 (Drž. zak. št. 59) se odločuje občina Stripfing iz okoliša Marheškega okrajnega sodišča ter odkazuje pod Macensko okrajno sodišče.

Ta ukaz začne veljati dne 15. aprila meseca 1873.

Glaser s. r.